

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

B U D A Y B A R N A

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

B U D A P E S T,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Papp Dániel.

Az ujabbkori magyar elbeszélő-irodalomnak egyik tehetséges munkása, művelője halt meg a múlt hónapban, Papp Dániel a halott, akinek elhunytával nagy veszteséget szenvedett szép-irodalmunk, melynek hivatott művelői egyre fogynak s bár az elhunyt még jóformán írói pályája kezdetén állott, mégis a legjobbat nyújtotta. Írásaiban gyöngyözött a humor, világított a nagy tudás és mindenekfölött fénylett az istenadta tehetség, mely nem nyer táplálékot a kérkedésben és fitogtatásban, hanem szerényen félrehuzódva a kérkedők tömege közül: alkot hatalmas, nagy műveket. Ilyen volt Papp Dániel mint író, aki egy évtizedig írt, a saját íróasztala fiókjába zárta alkotásait. A szerénységben a végletekig vitte, úgy, hogy mikor már a fővárosi lapok nagy készséggel fogadták dolgozatait, még akkor is visszahuzódott, úgy küldte be cikkeiket a szerkesztőségeknek, melyek hiába izenték neki, hogy adjon életjelt magáról. Valósággal úgy kellett őt felfedezni az egyik budapesti közjegyzőségi irodában, ahova az

egyik szerkesztő a cikkethordó küldönczöt követte. A névtelen cikkeket íróját aztán a szerkesztő magával vitte, az irodát elhagyta Papp

PAPP DANIEL.

Dániel az irodalomért s néhány hónap alatt ismert ember lett, magára vonta az elbeszélő irodalom kedvelőinek figyelmét remek szép elbeszéléseivel. Valamikor görög-katholikuspapnak készült; még növendékpap korában elhagyta ezt a pályát, de munkáiban egyre visszatért hozzá; remeken megrajzolta a délvidéki görög papok típusát. „Rátótiak” című regényében pedig megmutatta, hogy a kisvárosi életnek alapos ismerője. Szívvel-lélekkel bácskai ember volt s elbeszéléseinek nagy része ebben a különvilágban játszik, ennek életét nézi, rajzolja, csufolgatja az író fegyelmezett szemével és a szülőföld szeretetének nemes csillogásával. — Papp

Dánielnek életrajzi adatait hiába keressük; ez az alig 30 éves ember irataival, mint valami meteor tűnt fel. Két évvel ezelőtt a képviselőházi napló segédszerkesztőjévé nevezték ki, mely tisztének is írói működése mellett becsületesen megfelelt.

Mint legmegbízhatóbb és legolcsóbb

magvak beszerzési forrása

ajánlható

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari szállító magkereskedése

Budapesten, VI. ker., Andrásy-ut 23. szám.

Visszatérünk a földhöz.

Még e hó folyamán megkezdí az országgyűlés üléseit s legelső sorban az állami költségvetést fogja letárgyalni. Azután többrendbeli törvényjavaslat kerül szőnyegre. Ezek között legfontosabb a telepítésről szóló törvényjavaslat.

Darányi földmivélsügyi miniszter most végez tanulmányutat Erdélyben. Alaposan megvizsgálja, mit lehetne itt tenni a magyarság érdekében. Mert Erdély már csak névleg a mienk. A valóságban a nemzetiségek lépésről-lépésre kiszorítják onnan a magyar fajt. Ami földbirtok az idegen nemzetiség kezébe kerül, az a magyarságra nézve elveszett. Kié a föld, azé az ország. A telepítési törvénynek itt az lesz a célja, hogy magyar embereket juttasson földhöz, akik aztán a magyar nyelvnek, szellemnek előharcosai lesznek. Ezer esztendő múlva Árpád bejövetele után így indul meg a második honfoglalás.

A földet hosszú idők óta elhanyagolta a nemzeti politika. A vérrel öntözött rögök, melyekhez annyi szent hagyományunk fűződik, rideg eszközeivé váltak a megélhetésnek. Idegen fajta nyereszkedő elem minden korlátozás nélkül vásárolhatott tetszés szerinti darabokat a magyar hazából. Több mint harmadfél millió holdat foglaltak el már eddig. Jobbadán kisemberek tűzhelyei állottak eddig ezen a nagy területen. Azokat elemészteite az irgalmatlan idők vihara s gazdáik földönfutókká váltak, s akik még megmaradtak az ősi juss birtokában, csuszna azok is a válság lejtőjén az elszegényedés örvénye felé, a földönfutók elégedetlen táborába.

Oh, mert hosszú időkön keresztül a föld csak adóalap volt a politika szemében. Pedig az egy alkotó része a hazának. Hogy ezt nem tudták megérteni a haza bölcsei, miglen a panasz jaja felhangzott az egész országban s a népek elégedetlensége tört szegezett a társadalom melle ellen. „Adjatok földet, mert az a mienk volt. Nem kell semmi egyéb, csak az!” Mily görcsös ragaszkodás, mily szomorú dráma ez, mikor az ország egy tizede elveszti tűzhelyét s könny szökik szemébe, ha a multa gondol!

De kezdí most már a politika is megérteni, hogy a föld több, mint egyszerű megélhetési eszköz. A nemzet közvéleménye törvényeket sürget s a kormány nem zárkozhatik el többé. Törvényt fognak hozni a bevándorlás ellen, hogy a beözönló élelmes csöcselék ne szorítsa ki saját fiainkat. És telepítési törvényt hoznak azzal a czéllal, hogy a magyarságot földhöz juttassák. A nemzet elkáprázott szeme visszatér az elhanyagolt, szürke anyaföldhöz.

Csak térjen is vissza. Ami a gyermeknek

az anya, ami az ifjunak a kedves, az a magyarnak a föld. Öseinek szelleme, nemzetének szíve el van temetve kis portájába. Szeretetével átöleli a termékeny szántót s megérti a szellemek beszédét. Így és innen meríti ezer év óta hagyományaihoz s hazájához való szeretetét. Itt fejlődik a munka és béke ölén az erős, egészséges nemzet. De hajh, ha változik a vidék képe s látjuk, minden idegen itt már; apánk vesztett otthonát siratja, testvérünk vándorbotot fog kezébe: építtetnek akkor vashidakat és márványpalotákat, mi mindezekre csak keserűen sóhajtunk fel, hogy nem jó már magyarnak lenni!

A népszámlálás.

A kereskedelemügyi miniszterium most adta ki az utasításokat a folyó év végén megejtendő népszámlálásra vonatkozólag. Minden tíz évben végezteti a miniszterium a nép összeszámlálásának nagy munkáját, hogy ezáltal nyilvánvalóvá tétessék szaporodásunk, erősödésünk, izmosodásunk. Mert nem gyöngülő, hanem folyton évtizedről-évtizedre erősödő, szaporodó nép a magyar; legalább ezt mutatják azok a statisztikai munkák, melyeket a miniszterium a tízévenként ismétlődő népszámlálások adatai alapján ki szokott adni.

A kereskedelemügyi miniszterium az idén, elkerülendő az előző népszámlálások alkalmával elkövetett felületességet és hibákat, gondosan kidolgoztatta a jövő év január havában megejtendő népszámlálásra vonatkozó utasításokat. Nyilván a multban észlelt visszaélések, sajnós tapasztalatok késztették a kereskedelemügyi minisztert arra, hogy ezuttal nagy körültekintéssel s a legkisebb részletekig menő teljességgel készíttesse el a végrehajtási utasítást és tette azokat közzé idejekorán, hogy ekként az ország minden hatósága megtehesse az előkészületeket a nagy munkához. Így most már alkalmuk lesz a népszámlálás munkájában résztvevő hatóságoknak, községi előljáróságoknak, tanítóknak arra, hogy megismerkedjenek a népszámlálás igazi céljaival.

Ezek a czélok éppen nem abban összpontosulnak, ami sajnós, a multban a népnek mintegy hite volt, hogy a népszámlálás azért történik, hogy az új pénz- és véradó-alapok kifürkészhetők legyenek, hanem abban, hogy számban, vagyonban, erőben, szellemileg és anyagilag mennyit haladtunk az elmúlt tíz esztendő alatt.

A népszámlálás tehát nemzeti érdek és valóságos vétek volna, ha erőink e számbavételénél letagadunk valamit, hiszen akkor önmagunkat csaljuk meg, saját zsebünkre hazudunk. A népszámlálás műveletének eszközlésénél tehát azoknak, akik azt végzik s azoknak, akik az adatokat bemondják, egyaránt hazafiai kötelessége a tényleges állapot

feltüntetése, mert hiszen ez a számlálás mutatja meg haladásunkat és erősödésünket, ebből tűnik ki, hogy a jövőben megállhatjuk e helyünket az európai népek forgatagában.

Uj választások.

Egyre határozottabban beszélnek arról, hogy a Széll-kormány még az ősz folyamán elrendeli az új választásokat. Hivatalosan azonban a kormány még nem nyilatkozott erről a tervéről. És bajos is volna nyilatkoznia, mert talán még maga sem határozott a teendők iránt. Lehetséges ugyanis, hogy az osztrák válság olyan megoldást nyer, hogy az alkotmányt felfüggesztik s ennél fogva a kiegyezést nem lehet a régi, törvényes formák között megkötni. Erre az esetre elkerülhetlen lesz új választás elé vinni azt a kérdést, vajjon a nemzet többsége beleegyezik e a kiegyezés megkötésébe akkor is, ha Ausztriában az alkotmányos feltételek hiányoznak? Ezt a kérdést főképpen gazdasági szempontból kell felfogni. Gazdasági szempontból pedig egyelőre érdekünk, hogy közös vámterületben maradjunk Ausztriával, persze illő feltételek mellett. Az első feltétel az, hogy mezőgazdaságunk jobb védelmet kapjon, mint eddig kapott. Ezt a védelmet a magasabb vámokkal biztosíthatjuk magunknak. Az illő megegyezés alatt tehát azt értjük, hogy 1903-ban ne olyan vámszerződéseket kössünk, mint eddig, amelyek t. i. az osztrák iparnak kedveztek a mi rovásunkra, hanem olyanokat, amelyek a magyar mezőgazdaságot fokozottan védelmezik a külföld versenye ellen. Aki ezt kivívni nem törekedik, az nem érdemel meg mandátumot a magyar nép kezéből, mert semmiféle politika nekünk örömet nem szerez, ha a megélhetés és boldogulás gazdasági feltételei hiányoznak.

A világ termése.

A napokban a földművelésügyi miniszter közzétette az egész világ gabonatermésére vonatkozó adatokat. Az érdekes adatok a következők: Termett a f. évben búzából 870—890 millió hektoliter,

rozból	480—493	"	"
árpából	308—320	"	"
zabból	1085—1100	"	"
tengeriből	979—992	"	"

Ez biz elég sok, de még sem elég. Amint kiszámították, a világ egy évi gabnászükséglete

jóval nagyobb a f. évi terméseredményénél. Ebből most már az következne, hogy ha kevés a buza, gabna stb., akkor az árának emelkednie kell. Kis vásáron így is van az, de a világpiaczen másként áll a dolog. A jól szervezett nyereszkeskedő kereskedelem azon igyekszik, hogy haszonnal forgassa a terményt. Összehalmozza az árut ott, ahol olcsó árakra van szüksége, elvonja onnan, ahol magasabb árak állanak érdekében. Mikor Indiában tizenhétmillió ember szenved éhínségben, akkor a magyar gazda potom áron kénytelen búzáját eladni. Lám, ekkor kevés a buza és még is olcsó. Hogy lehet ez? És hogy lehet az, hogy két világháború sem bírja felverni a termények árát, pedig tudjuk, a háború borzasztót el nyel! Egyszerűen az a nyitja a rejtélynek, hogy a hasznót az ügyes közvetítő kereskedelem vágja zsebre. Most azon gondolkodnak, hogy a gazdákat is úgy szervezzék, a mint a spekuláció szervezte van. A szövetkezéssel talán még ezt a csodát is megtehetjük. Vissza térve tárgyunkra, az ideai rossz terméseredmény arra enged következtetni, hogy a gabna-árak emelkedni fognak. Jól teszi tehát a gazda, ha megbecsüli termését.

Osztrák válság.

A válság Ausztriában a megoldás felé közeleg. Körber osztrák miniszterelnök már megtette a javaslatot a Felsőháznak a Rájksztrát felosztásáról. Ő Felsőháza azonban ismert alkotmányos érületével azt kívánta, hogy előbb az osztrák minisztertanács határozzon a Körber javaslata fölött s csak azután fog ő dönteni. A Rájksztrát felosztása így is csak napok kérdése. Kérdés, hogy azután mi történik? Általános az a nézet, hogy új választásokat rendelnek el Ausztriában s ily módon remél majd a kormány többséghez jutni. De a cseh honatyák is fenik a fogukat s azzal fenyegetőznek, csak még egyszer az országgyűlésbe jussanak, majd csinálnak ők ott olyan zene-bonát, amilyent még Ausztria sem látott. Szóval az osztrák zavarok békés elsimitására egyelőre édes-kevés reményünk van. Ő Felsőháza és az osztrák kormány mindenképpen azon vannak, hogy az osztrák alkotmányt ne kellessen felfüggeszteni, mert nem akarják megnehezíteni azt, hogy Ausztria s Magyarország között a kiegyezés létrejöhesse.

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR
Fuchs és Schlichter BUDAPEST,
 VI., Angyalföld, Jász-utca 7.
Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek berendezése.
 Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE.

Harez a munkanéküliség ellen.

I.

A mai kornak legnehezebb feladata a munkanéküliség elleni védekezés. A munkanéküliség mind nagyobb mérvet ölt, ezrek és százezrek nem találnak gyümölcsöző foglalkozást önhibájukon kívül s az államok mind jobban érzik, hogy ezen a bajon segíteniök kell. A külföldi államok sokféle intézményei közül ismertetünk néhányat, melyek a munkanéküliek felsegítésére hivatják s azután elmondjuk, hogy nálunk történik-e valami. Alábbi érdekes adatokat Gelléri Mór gyűjtötte egybe. A munkátlanokat foglalkoztató legrégebb intézetek közül valók a német keresztény *utasfogadók*, melyek Németországban keletkeztek. Az ilyen utasfogadóban való tartózkodás naponként 75 fillérbe kerül. Pálinkát nem szolgálnak ki, csak sört s ezt is kis mennyiségben. Este 10-kor le kell feküdni s reggel 6-kor felkelni. Az utasfogadók egy része a vándorlóknak csak egy estére ad szállást és ellátást 35—40 fillérért.

Ellátó állomások is vannak Németországban olyanok számára, akiknek nincs pénzük. Ezek este megérkeznek az állomásra, ahol éjjeli szállást kapnak; másnap délelőtt dolgozniük kell s ekkor a teljesített munka arányához képest tisztességes ebédet kapnak, délután pedig tovább kell vándorolniuk. A munka, amelyet az átutazók teljesítenek, a következő: favágás, utczatisztítás, kövek aprózása, földmunkák, fogvájó készítés stb.

A *javítóházaknak*, illetve *dologházaknak* főként az a célja, hogy a koldulást megszüntessék. Angliában a dologházakba különösen gyermekeket vesznek fel, a nyilvános alamizsnából élők azonban kötelesek belépni. Amerikában is inkább csak a koldusokat foglalkoztatják dologházban, de már a Németalföldön egész családokat is felvesznek, munkájukból jövedelmet nyújtanak nekik s igyekeznek ismét önállókká tenni. Csak hogy bár kosztjuk jó, hust soha sem kapnak, hogy élénkebb legyen vagya-kozásuk az otthon iránt.

A pestis Angliában.

Angliából az az ijesztő hír érkezik, hogy ott a pestis kiütött. Mint glasgowi táviratok jelentik, hogy már júniusban ketten meghaltak pestisben. Egy Broghan nevű asszony házában gyanus tünetek között megbetegedett egy vak ember és a felesége. Mind a ketten meghaltak egy vasárnap és csak a rákövetkező csütörtökön temették el őket. Most két hónap múltán bizonyossá lett, hogy pestisben haltak meg. Hogy honnan hurezolták be a veszedelmet, azt nem sikerült megállapítani. A hatóság mindössze csak annyit tett a veszedelem elhárítására, hogy a szegény nép lakta városrészt lebontatta. Glasgowban nem törődik a lakosság a fellépett

pestissel. De annál nagyobb a rettegés Londonban. Glasgowból azt sürgönyzik, hogy az ottani egészségügyi hatóság jelentései szerint jelenleg a kórházban 13 pestis-beteget ápolnak, 105 pestis-beteg orvosi megfigyelés alatt áll. Félhivatalosan jelentik, hogy nálunk a pestis behurezolása ellen a magyar kereskedelmi miniszter a belügyminiszteriummal egyetértőleg rendeletet ad ki, amelynek értelmében a magyar tengerpartot érintő angol hajók, Angolországból jövő tengeri szállítmányok orvosi megfigyelés alá vétetnek. Ha kellő egészségügyi intézkedéseket megteszik, akkor a pestis behurezolásától nincs mit félnünk.

A szövetkezetek és a tanitóság.*)

Magyar nemzeti politika az, mely minden mozzanatában a nemzet érdekeinek előmozdítására tör. Ennek két tengelye: „a közoktatás és a földmivelés”. A földhöz való szívós ragaszkodás, a haza szeretete lazul a magyar nemzet fiaiban, pedig Magyarország földmives állam s így a nemzetre nézve életkérdés, hogy — mintegy hozzáöjjon a hon rögéhez. Ennek a szükségnek félreismerésére s következőleg a kötelességre rá kell nevelni különösen a földmivelő népet, a melyről Széll Kálmán azt mondta — „a nemzettest gerincze”. Arra kell e gerinczet képesíteni, hogy jó kedvvel tudjon beilleszkedni a társadalom többi alkotó elemei közé s ne lásson ellenséget mindenkiiben, akinek valamivel többje van, mint neki; ne siessen jövő boldogságának alapjait idegen földön — Amerikában — vagy máshol keresni, mihelyest a haza földje kisebb karély kenyeret juttat neki esetleg, mint várta; higgyen a költőnek: „e kívül ninesen számodra hely”.

Saját erejének öntudatára kell ébreszteni a népet. Értse meg, hogy sokféle bajától legkönnyebben szabadul, ha az önségélyben keres menedéket. Szövetkezzenek minden téren s akkor a most szétforgácsolt erejük egygyé tömörülve, erőssé, nagyon erőssé teszi őket s eredménynyel lesznek képesek érdekeiket megvédeni azok kapzsisága ellenében, kiknek egy újabb önalkotta istenségük van: a pénz, melynek, ha kell, feláldoznak mindent és mindenkit. Vegyék észre, hogy jajaik igaz részét hallják mindenfelé s a nemzetek legnagyobbjai és legjobbjai készek segítségükre lenni, csak azt kívánják, hogy e segítségben önmaguk is tevékeny részt vegyenek. Megmutatta jóakarátát irántuk a magyar kormány is, midőn Darányi Ignác földmivelési miniszter így szólt a magyar társadalomhoz, „amit a munkásnépért teszünk, a magyar nemzetért teszünk”.

A cél eléréséhez sokak erejére és jóakarátára van szükség. És e jótakarók közül első sorban a tanítók segítségét kérik a szövetkezetek apostolai s

*) A bács-tiszavidéki rk. tanító-egylet közgyűlésén tartott felolvasás.

A gyümölcsök szedése.

A gyümölcsök értékesítésénél nagy szerepet játszik az a körülmény, hogy milyen állapotban, tetszetősségre szép, kellően érett s ép egészséges gyümölcsöt hozunk-e a piacra?

A szőlő, a szilva, ha annak hamva épségben marad, a körte, az alma, ha ez nem összeütődött, hanem egészséges s a kellénél nem túlérett, hamarabb, biztosabban és jóval magasabb áron értékesíthető az amugy is tulfinyás városi közönség által.

száraz időt válasszunk a szedésre s ami még jobb, kevésbé hűvös időben, kora reggel vagy estenden szedjük a gyümölcsöt. A gyümölcs érettségénél tekintettel legyünk a gyümölcs természetére s a célra, a melyre használni akarjuk.

Alma, körte, legyen az nyári avagy téli, ha le sem kerül a fáról teljes éretten; állás közben — minthogy keményítő-tartalmuk nagy s ennek ezútkorral bomlása — megédesíti, színt, illatot, jó ízt ad később a gyümölcsnek.

Ezeket tehát nem szükséges addig hagyni a

A z e s k ü t é r i ú j D u n a h í d .

A gyümölcsök értékére nagy befolyással van az azok leszedésénél kívánt teendők tudása s elsősorban a szedési időnek a megválasztása.

Figyeljünk az időjárásra, a nap szakaira, mikor szedjük a gyümölcsöt s figyeljünk a gyümölcs érettségi állapotára is.

Esős időben lehetőleg kerüljük a gyümölcs-szedést, mert az esőtől megduzzadt, fölrepedezett vagy lueskos gyümölcs a rothadásra felette hajlandó. Főleg az eltartásra szánt gyümölcsöt ajánlatos száraz időben szedni.

Ami a nap szakát illeti, a gyümölcsöt meleg, napos időben soha ne szedjük, mert az átmelegedett gyümölcs a leszedés után könnyen megfűlled, megdohosodik, ami nagy hiba. Lehetőleg tehát borult,

fán, a míg teljesen megérnek, sőt ha hamarabb leszedjük őket, tartósabbak s a szállításra is alkalmasabbak lesznek.

A szilvát, barackot, szőlőt ellenben teljesen (de nem túléretten) kell leszednünk, kivéve ha azok befőzésre lesznek szánva, a mikor félérett állapotban szedjük őket.

A piacra szánt gyümölcsöknél főkövetelmény, hogy azok ütődöttek ne legyenek, azért a szedés főleg az értékesebb, finnyásabb gyümölcsöknél mindig kézzel történjék.

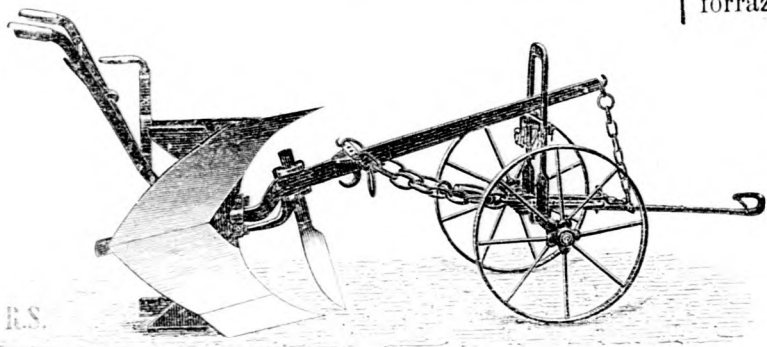
Alacsony törzsű fákról, vagy magasabbakról is, a honnan elérjük, pusztá kézzel, a távolabb fekvő ágakról ághajlitók, gyümölcszakitók segítségével.

Olyan gyümölcsöknél, mint pl. a szilva, szőlő arra is ügyeljünk, hogy azok hamva épségben maradjon s így ezek szedésénél lehetőleg csak a gyümölcs szárát fogjuk meg.

A leszedett gyümölcsöt aszaló-eserényeken, vagy lapos kosarakban összegyűjtjük s a szükséghez és körülményekhez képest bánunk el vele, piacra szánt értékesebb gyümölcsnél soha nem mulasztva el a megválogatást.

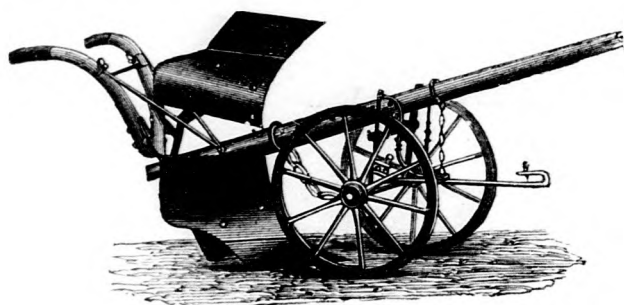
Hegyi ekék.

A mellékelt ábrákon két hegyi ekét mutatunk be olvasóinknak, melyek alkalmazása lejtős, dombos vidékeken indokolt. Az elsőnek szerkezete, mint látható, a gerendylen két egymás fölé szerelt eke-

1-ső ábra. Sack váltvaforogató hegyi ekéje.

test, mely közös ekefőn nyugszik, a gerendelyt átfogja s a körül vízszintesen forgatható. A fagerendelyes eke (2. ábra) a gerendelyre szerelt egy daraból álló váltó eketest, mely a szarvak közt látható zárós kilincs meghuzása által fordítható át s csoroszlya nélkül van szerkesztve.

2-dik ábra. Scholtz fagerendelyes váltvaforogató hegyi ekéje.

A hegyi ekével a szántás úgy történik, hogy a barázdából kijutva, visszafordítjuk az ekét s a legutóbb szántott barázda mellett haladunk vissza, ehez döntve a szántott barázdát, úgy, hogy a hegyi ekével minden barázda a közvetlen előtte szántott mellé kerül.

A szántás mindig a lejtő aljában kezdetik meg, hogy a barázdák lefelé forduljanak.

Vegyesek.

Teendők szüret előtt. A must hibátlan: erjedésének, a bor fejlődésének és jó minőségben való eltartásának első és legfontosabb feltétele a tisztaság. Ez okból, mielőtt a szüretet megkezdendők, rendbe kell hoznunk a pinczét, a présházat és mindazon eszközöket, melyek a szüretkor felhasználva lesznek. A pinczét, ha abban, — ami nagyon rossz szokás — zöldséget, tejet, füstölthust tartunk, szüret előtt szabadítsuk meg ezektől, mert az ilyenek penészedés, rothadásnak lévén kitéve, bűzös, rothadt szagot terjesztenek a pinczében, ami a hordókba behatolva a bort könnyen elronthatják. Ezért szüret előtt egy-két héttel hordjuk el ezeket onnan, szellőztessük jól ki a pinczét s seperjük, tisztogassuk ki.

A hordók oldalait, alsó dongáit, a gántérfákat a reájuk rakódott penésztől alaposan tisztogassuk meg. Szagoljuk meg az egyes hordókat s ha azok dohosak, vagy penészesek volnának, mossuk, vagy forrázzuk ki őket.

Az erjesztő-kádakat, sajtó és más edényeket is jól vizsgáljuk meg a használat előtt s ha nem volnának tiszták, tisztítsuk le kefével és mossuk ki jól őket, hogy a szüret kezdetekor ne kelljen azok rendbehozásával bajlódni.

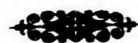
Csakis ha ezeket a tennivalókat elvégeztünk, kezddhetünk hozzá a szüreteléshez, melyről legközelebb mi is elmondunk egyet-mást.

Dohos gabona szagának elvétele. Az erős magburokkal bíró magvak, a zab és árpa, de olyanok is, a melyek keresztben vagy asztalokban megáztak, kivált, ha ki is csiráztak, könnyen megdohosodnak. A dohosodásnak a termények vékonyra való elteregetése s gyakori forgatás által lehet elejét venni; mégis, ha már dohosodott gabonánk volna, annak szagát úgy vehetjük el, hogy azt faszénporral összekeverve 8—14 napig úgy hagyjuk, mely idő alatt dohos szagát elveszti. (100 kgr. gabonára 4—5 kgr. szénpor veendő.) Az így összekevert gabonát használat előtt jól meg kell rostálni.

A répalevelek etetése. A friss répaleveleket a marhánál, a nyári etetésből a télire való átmenetnél lehet felhasználni, úgy, hogy eleintén többet, pl. egy szarvasmarhára 20—25 kg. számítva, etetünk, később fokozatosan csökkentjük; ellenben ugyanakkor eleintén kis adaggal kezdvén meg a téli takarmány etetését, ezeket fokozatosan szaporítjuk. Sok répalevelet és magában etetni az állatokkal nem észszerű azért, mert a répalevél nagyon sok vizet és sóskasavat tartalmaz, ami hasmenést okoz.

Tejelő tehennel etetve a répalevelet, azok tejmenyisége nem fog apadni ugyan, de zsirtartalma kevesebb lesz akkor, ha kelletténél többet etetünk velök.

Jármos ökrökkel kevesebb répalevelet kell etetni, mint a tehennel, a növendékmárhánál és lónál ellenben egészen mellőzni kell azt.

A gabonauzsorás szivarja.

— Hat képen. —

1

Nem nyertem semmit!

2

Ej haj! az árak emelkednek!

3

Ha ha! nagyszerű üzlet!

4

Az árak bomlanak! Jaj!

5

Oda var minden!

6

Krach! Krach!

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság” számára írta: Péterfi Tamás.

(Folytatás.)

A melegforrás völgyének a vége felé találkoztak Iliával, Bardoczné undorral emlékezett erre az emberre. Ő volt, ki Bardocz Istvánt a fehér lepedőből kitakarta. Ő volt, ki házikóját felgyújtotta s elhurezolta tőle az igazgatónét.

Alig pillantotta meg Ilia a szegény asszonyt, egy csufságot gondolt ki a szenvedő lélek gunyolására.

— Hol jártok, atyafiak? — kérdezte a két oláhot.

— A havason voltunk, — válaszolt az egyik.

— Keresni, a mi nincs! — szólt a másik.

— Ha olyat kerestek, a mit nem találtok, csak velem kell beszélni, atyafiak! Velem beszél, akinek keresni valója van a havason! — dicsérete magát Ilia.

— Ejnye, milyen jó helyt szólottunk! — jegyezte meg az egyik oláh, — meg sem tudjuk köszönni, ha utbaigazítasz bennünket.

— Mit kerestek tehát? — kérdezte mindentudó arcot csinálva Ilia.

A vezető oláh először Bardocznéra tekintett s látta, hogy elfordul tőlük, mintha nem is ügyelne rájuk. Tehát elmagyarázta, hogy ennek az asszonynak a kis leányát elszöktették, de nem találják...

— Csak annyi?... — kérdezte Ilia, tudományát fitogtatva, — hát azt én láttam...

— Hol? — sietett kérdezni az egyik oláh.

— Merre? — tudakolta a másik.

— Egy barna kis leány volt, — magyarázta Ilia, — szép fekete szemekkel, hosszú, sötét hajjal, karesu, nádszáltermet... hajlongó vékony derék, gömbölyű fehér karok... piczi kezek és oláh ruhát visel, de azért nem oláh az angyali, kedves gyermek...

Ezeket a dicsérő jelzőket, amíg rámondta Bardocz Rózsikára, az alatt szüntelen a szegény édes anyát nézte s látta, miként gyuladt ki az édes anyarca a gyermekét magasztaló szavaktól. Az anya nem bírta soká hallgatni a gazember beszédét.

— Hol láttad a gyermekemet? — kérdezte közelebb lépve a hórihorgas legényhez, kit utált.

— Oh, azt a szép tündérgyermeket ott láttam a Gredina Bábuluj völgyében tegnap östve alkonyatkor.

— Egyedül volt? — tudakolta az édesanya és arcizmai megrándultak a keserüségtől.

— Egyedül a havason?... No, még szép

utazás lenne! — és mosolygott Ilia, tudva előre, hogy sikerül a hosszas gyötrelmem.

— Ismerted a kivel volt?...

— Hogyne! A legjobb lelki barátom volt mellette! — folytatta Ilia, gyönyörködve az anya fájdalmaiban. — Egy tisztességes, becsületes, szorgalmas legény, a kire rá merném bízni mindenemet, még a hugomat is, mert jó kezekben volna, talán biztosabb kezekbe, mint...

— Ki volt az a legény? — vágott a beszélő szavaiba türelmetlenül Bardoczné.

— Legény?... Bizony legény az a talpán! Ninesen párja a havasok földjén, sem tisztesség, sem bátorság dolgában. Ha ő egyszer megharagszik valakire: no, annak pusztulni kell, különben a csontjait megtapogatja! De jó czimbora! Segíti a szegény pajtásokat. Egyszer nekem is adott két...

— A nevét mond meg! — kérte a szegény asszony.

— Tudja azt a fél havasföldje! Ismeri négy vármegye leánya. Olyan legényt...

Bardoczné megrázta Iliát, a mi igen jól esett a hórihorgas legénynek, mert tudta, hogy gyötörve van az édes anya és azért rázza őt.

— Hogy hívják azt a legényt? — esdekelt Bardoczné, amint rázza.

— Miért mondjam meg a nevét, mikor a történetet sem ismeri?...

— Az a leány az én leányom! — folytatta könyörögve, — tudni akarom, hogy kivel van? Ha Istenthívő keresztény vagy: felelj erre! mond meg nekem!...

— Nem kell azért busulni! — vigasztalta Ilia az édes anyát, — biztos védelem alatt van! Az én barátom erős karjai megvédik! Nem bánthatja senki!

— Hát a nevét mond meg bár! — esdekelt Bardoczné.

— Rózsikának hívják a kedves kis leányt. Nem is leány az, hanem virág, bimbó virág, olyan kipattanó rózsabimbó. Csupa kedvesség...

— A legény nevét! azt kérdezem! — folytatta eredménytelen kérését Bardoczné, — a leányom elrablójának a nevét!...

— Rabló?... Az nem rabló, hanem tisztességes legény! az én lelki jó barátom! — tört ki hevesen Ilia, de csak azért, hogy tovább huzza-vonja, gyötörje a szegény asszonyt.

— Csak a nevét mond meg! Csak a nevét kérem minden szentjeid nevében!...

— Ugy teszen, mintha pénzért beszélnek!... Majd elmondom rendre a történettel!... én rendre szok...

— Te emberkinzó vagy! — tört ki végre a Bardoczné nemes haragja, — te örvendesz a más fájdalmain! pedig tudod, hogy az a két szerelmes édes testvér! kik nem ismerik egymást! Verjen meg a fenvaló Isten, ha nem vezetsz nyomára gyermekeimnek!! Büntessen meg méltó sujtással, ha a bűnösöket rejtegeted!!...

Ilia mindezek alatt az elmondott súlyos szavak alatt jobban-jobban görbedt testében s utóljára úgy nézett ki, mint egy kérdőjel... De még nagyobb hazugságot gondolt ki most, mert eddig nem hitte, hogy Gyika testvér volna Rózsikával.

— Én?... — állott Bardoczné elé, szent pofát csinálva a meggörbült Ilia, — én?... Hiszen meg hallgattál, óh, asszony! s már gyanusítasz!... Én bűnösök rejtegetője?... Szent Mihály árkangyal vedd körül a te szentjeidnek seregével ártatlan lel-

kemet, hogy az a gyanusító szégyenfolt kerüljön el engem!... Azzal köszöni meg ime ez asszony, hogy eltévedt gyermekeit vissza küldöttem anyai szívéhez, a szülői kedves hajlékba és megszabadítám őket az elevenen való elkárkozás pokoli kinjai alól, hogy gyanusít?!... Oh, drága Mária! szeplőtlen szent szűz! könyörülj eme fájdalmaiban a megtévelyodott édesanyán, ki átokkal jutalmazza az ő gyermekeinek védőangyalát, — engem!... Te pedig szegény Bardoczné menj haza, mert a gyermekeidet, úgy mint Gyika fiadat és Rózsika leányodat, mint két szerető testvért találod házában és szülői kebledre szoríthatod!...

Ezután hátrálni kezdett Ilia, visszamondogatva, felforgatott szemekkel égre kacsingatva a szegény Bardocz Istvánné részére kitalált nagy hazugságot. Megbotránkozva távozott lépésről-lépésre tovább s a fenyők közül a mig csak látni lehetett hórihorgas alakját: szüntelen beszélt az édesanyának.

— Bocssássa meg neked szájadból eredő vétkes bűnödöt szent György, szent Mihály, szent Miklós árkangyal!... de vezessenek hajlékomba vissza békeséggel, édes övéidhez boldogsággal, hogy megbánhasd még e földön vétkeidet... hogy nyerhess a tulvilágban örök idvességet az Istentől, bebecsájtást angyalai által...

Még sok mindent mondott, mig végre eltűnt hórihorgas alakja a szép egyenes fenyőszalak között végkép. És ott megállva egy hatalmas fenyőtörzs mögött, elfedte ajkait két kezével, mert nem birta tovább tartani a nevetését. Kaczagott magában az elbolondított szegény édes anyán. Mert ő úgy tudta, hogy nem Gyika vitte el Bardocz Rózsikát, hiszen ő kötözte volt meg a Gredina Bábuluj völgyében. Bardocz Rózsika is, azt hitte, hogy lehet bárhol, csak éppen otthon nincs!

Es végtelenül jól esett Iliának ez a bolondítás, jól tudva, hogy nagy fájdalmat okozott vele. Tovább ment vigyorgó arczczal, mint a ki dolgait a legjobban végezte. Röhögött a Bardoczné kétségbeesésén, ha majd hazaérkezik...

Szinte tombolt örömeiben a guny gép.

(Folyt. köv.)

Apróságok.

Az öreg katona. Egy angol lap mondja el a következő apróságot. Egy fiatal hadnagy, aki épen a hadiiskolából került ki s afrikai ezredéhez érkezett, egy vidéki város piacznán álldogált, amikor egy deres, borotvátlan öreg katona áll meg a szomszédságában. Ingujjban, lovasnadrágban, széles karmájú kalapban.

— Hallja! — rivall rá a hadnagy. — Nem tudja, mi a fegyelem?

— Ó igen — felelte nyugodtan az öreg katona.

— No, hát akkor össze a bokát!

Az öreg katona összeverte a bokáját s pezzeken állt, mint a czövek.

Aztán mereven a kalapjánál tartotta a kezét, amig csak a hadnagy le nem intette. Egyszersmind a lelkére kötötte, hogy máskor meg ne feledkezzék valahogy a szalutálásról. Most újra szabályszerűen szalutált az öreg katona és merev állásban egyszerűen így szólt:

a kormányok egyaránt. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy a földmivelési miniszter tanfolyamot rendezett a papok és tanítók számára, hogy ott elsajátítsák azon tudnivalókat, amiknek segítségével a szövetkezés nemes eszméjének megfelelő szövetkezeteket létesíthetnek és segíthetnek fennállani s áldásait a gyengébbeknek érezhetni. Értsük meg a tettehívást, sorakozzunk azok közé, akik lelkük egész nemeségével törekednek a szeretet megtestesítését, a szövetkezetek áldásait a nemzet minden rétegének birtokává tenni, hisz egyébként is hivatásunk a nép nevelése! Legyünk meggyőződve, hogy az elért siker nyomán fakadó örömből nekünk is jut, mert a szövetkezet az, mely a szegények és gazdagok között tátongó ür felett a szeretet hidját felépíti és egyfelől a büszke fensőbbiség, másfelől a keserű irigység érzetének jégfalait lerombolja s akik e nagy munkának zászlóvivői voltak, azoknak a diadalra vezetett szeretet csak hálával fizethet.

Létesítsünk és virágoztassunk fel: hitel-, fogasztási-, termelő-, értékesítő- és biztosítási szövetkezeteket. Hadd érezze ezeknek igazán áldásthözó voltát gyöngé és erős mihamarább s legyenek minél többen, akik hálával említik azon nemes apostolokat, kik a szövetkezeti eszmét megismertették Magyarországnak népeivel.

KÜLFÖLD.

Khinai háboru. Az ázsiai harcztéren meglepő fordulat állott be. Ugyanis az orosz czár Szent-Pétervárról egy javaslatot küldött szét, melyben a Pekinget megszállott csapatok visszavonulását óhajtja, és kéri a többi hatalmakat is csatlakozásra. Az orosz részről való békelépések annál inkább meglepték a hatalmakat, mert legkevésbé várták azt a czár részéről. A hatalmak közül legelőbb Franciaország fogadta el az orosz czár békefelajánlását. De nem úgy a többi állam. Angolország, Németország hallani sem akar a csapatok visszahívásáról és Peking kiűritéséről, a czár békejavaslatára pedig késik a válasz mindenfelől. Még csak az amerikai Egyesült-Államok sem bocsátkoznak ilyen békekötésbe.

Ez volt tehát a bog, melyet meg kell oldani. Az orosz czár, amint szétküldötte javaslati jegyzékeit, nyomban erélyesen hozzálátott orosz részről annak végrehajtásához. A Khinába indított orosz csapatokat, amelyek éppen hajóraszálláshoz készen állottak Odesszában, visszarendelte és jó példát

mutatott a hatalmaknak. Azonban ezt még egyetlen hatalom sem követte és a javaslati jegyzékre is csak Franciaország válaszolt.

Mindenesetre érdekes fordulat ez a keletázsiai harcztéren. Li-Hung-Csáng, az öreg khinai államférfi úgy nyilatkozott, hogy Khinától egyebet követelhetnek, csupán pénzkártérítést nem, mert erre a szegény tartomány teljesen képtelen. Peking megszállása óta érdekesebb mozzanatok nem történtek és most nem is Khinából várhatunk híreket a keletázsiai események eldöntésére, hanem a hatalmaktól. Ha Amerika mégis csatlakoznék az orosz czár békejavaslatához, akkor a három nagyhatalom óhajítása előtt a többiek is kénytelenek lesznek meghajolni és ez legnagyobb bosszúságot okoz a hatalmas Angolországnak, mivel a burok elnyomatására indított háboruja miatt nem viheti a máskülönbben őt illető vezérszerepet Ázsiában.

Angol-bur háboru. A délafrikai harcztéren elértünk a harmadik fordulóponthoz. Első volt a háboru kitörése, második Oránzs szabadállam Angolországhoz való kebelezése és e héten jön a harmadik: Transzvál szabadállam eltörlése és Angolországhoz való csatolása. Még csak egy, a negyedik van hátra, mely a háboru végét jelenti és akkor vége lesz a véres afrikai dráma négy felvonásának. Roberts lord, angol fővezér ugyanis jelentette az angol kormányának, hogy Transzvál szabadállamot annektálta, a nemharczó burok az angol törvény alá kerültek, a hadviselő fél továbbra is megmarad bur hadviselő félnek.

Hanem ez csak papiroson van meg. A burok most is csak olyan lelkesen harcznak elveszített hazájukért, mint eddig és meg vagyunk arról győződve, hogy miként Oránzs bekebelezése után még erélyesebben küzdöttek az angol rabláncz ellen, úgy Transzvál létezésének papiroson való megszüntetése is csak erélyesebb tusára lelkesíti a burokat. Részünkről azt tartjuk, hogy a szabad állam bekebelezése igen korai, mert a harcok és pedig nagyon erős harcok folynak ezidőszerint, melyben az angoloknak ugyancsak nem potyog a babér, annál kevésbé a dicsőség. Ott haladnak előre, ahol a burok engednek és visszavonulnak, ott veretnek meg, ahol a bur vezérek lelkesült kommandói csapást akarnak mérni rájuk. De leggyalázatosabb része a dolognak, hogy Transzvál szabadállamnak az angol sereg még csak alig egyharmad részét foglalta el! Bizony megvárhatta volna Roberts lord, amíg legalább fele részben megszállotta a tartományt, mert az ilyen elsietett és előlegezett dicső tettek a legtöbb esetben megboszulják magokat. Különbben is csak azt érte el ezzel a kijelentéssel, hogy Londonban tapsolnak neki. A világ népei előtt pedig, amíg a háborunak vége nincs, addig a bur köztársaságok

A FÜGGETLEN ÚJSÁG

kiadóhivatalában

Budapest, IX., Üllői-ut 25., „Köztelek“

➡ Bérmentes küldéssel együtt. ➡

KAPHATÓ:

Honszerző őseink Históriaja.

Ára 40 fillér.

Kossuth Emlék

Írta: CLAR VILMOS.

Fűzött példány ára 40 fillér. — Vászomban kötve ára 60 fillér.

Karikás János Amerikai Kalandjai.

Ára 50 fillér.

szüntelen szerepelni fognak. És ez az igazság! Egy országot mindaddig nemlétezőnek tekinteni és azt eltörölni a földrajzról nem lehet, míg annak lakói teljesen, vagy legalább is nagyobb részben meg nem hódoltak.

De nézzünk a harcztérre, mert ott is teljesen igazolva fogjuk látni azon kijelentésünket, hogy Transzválnak igen hamar készítettek el a koporsót. Multheti számunkban beszámoltunk arról az általános nagy harcztérrel, mely közel 30 mérföld hosszú területen folyt az angolok és a burok között és amely a burok visszavonulásával végződött. Erre a visszavonulásra, melyben az angolok nagy veszteséget szenvedtek, Roberts lord kijelenthetőnek tartotta a bur köztársaság eltörléséről szóló hivatalos hirdetést.

A burok újabb erős hadállásokat foglaltak el, amelyeket nem bírt még megközelíteni az angol sereg. Sőt az is megtörtént közbe, hogy a burok bekerítették Ladybrandot és erről az eseményről azt jelenti az angol fővezér, hogy az angol helyőrség helyzete válságos. A készleteket felgyújtották, nehogy a burok kezébe kerüljön, ha a város elesik. Hunter angol tábornok sietve vonul a város fölmentésére, de nincs remény, hogy idejekorán megérkezzék.

A burok megkísérették a johannesburgi vízművek szétrombolását, de az nem sikerült, amennyiben az angolok észrevették és megvédték azokat. Most az angol sereg fővezérje a Delagoa tenger-öböl felé vezető vasut mentét megszállani, de ami nagy nehézségekbe ütközik és azt jegyzi meg egyik haditudósító, hogy a háboru a burok makacs ellenállása esetén még egy évig is elhúzódhatik.

Meg kell emlékeznünk még De Wett bur tábornokról, a guerilla-harcok hős vezetőjéről, aki kis csapatával újra lekerült Oránzsba, az angolok legnagyobb boszúságára és ott élénken működik. Ezek a merész támadások és lépések már kifárasztották Roberts lord türelmét. Transzválnak is bizonyosan csak azért annektálta, mert egy éve lesz ma holnap annak, hogy a háboru kitört és tehetetlenségük már restelni való. Így legalább hivatalos papiroson Transzvál nem létezik, azonban a valóságban még most is igen kétes a helyzet. Nem csoda tehát, ha az egész művelt világ érdeklődik az aránytalan és nem éppen szép tusa iránt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Khón ur, a tanu.

A fővárosnak egy ugynevezett Turf-kávéházában csak ezirkuszi birkozóknak tanácsos kártyázni vagy olyanoknak, akik az ökölvívásban bajnoki címet nyertek. Deutsch Henrik lisztkereskedő nem ismerte a Turf házirendjét s mindjárt az első napon, az első hibás hívásnál játszótársa, Kőrösi David, úgy arcul ütötte, hogy a kártya egy kilométerre repült ki a kezéből. Ennek a tettlegességnek a tárgyalására Császár királyi aljárásbíró a közvetlenül érdekelt feleken kívül a kávéház tulajdonosát, Kohn Lipótot is meghívta, aki biztos lő ávolságból ki-

biczelt a társaságnak. Hanem Kohn, mint gondos üzletember nagyon óvatosan vallott.

— Látta maga, hogy Kőrösi arcul ütötte a panaszost? — kérdezte a bíró.

— Az igaz, hogy nem valami barátságosan bánt el vele. Sőt egy csattanást is hallottam, de nem merem állítani, hogy az egy pofon volt. Lehet, hogy egy legyet ütött agyon.

Akárhogy faggatta is a bíró, Kohn nem tudott a jelenetre élénkebben visszaemlékezni. A bíró föl-szólitotta, hogy a vallomásra tegye le a hitet. Kohn aggodalmasan nézett körül, majd oda lépett a bíró elé s így szólt:

— Tekintetes ur, muszáj volt nekem mindent látni?

— Ön esküt fog tenni arra, hogy amit látott, az igaz s hogy abból el nem hallgatott semmit.

— Ugy, hát ha nekem nem szabad semmit el nem hallgatni, akkor megmondom, hogy Deutsch olyan pofont kapott, hogy azt soha életében nem fogja elfelejteni.

A tényállás most már kétségtelen lévén, a bíró föl-szólitotta a feleket, hogy béküljenek ki.

Deutsch megszólalt:

— Itt nem ér a kibékülés semmit, mondotta siralmas hangon, mert a Kőrösi olyan ember, hogy ha ma kibékülök vele, holnap megint csak pofon üt.

Erre az argumentumra a bíró a további béki-tési kísérletről lemondott s harmincz korona pénz-büntetésre ítélte a vádlottat. Ettől talán megváltozik majd az erkölése.

A gabona elővétel nem uzsora. Ezt a fontos elvi jelentőségű határozatot hozta ma a legfelső bíróság. A vidéken ugyanis sokszor előfordul, hogy a megszorult gazdák előre lekötik a termésüket s aztán, ha nem termett nekik annyi, mint amennyinek a szállítására magukat kötelezték, a hitelező az esetleges árkülönbözet megfizetését is követeli, amit a bíróságok nagy része uzsorának tekintett és e szerint meg is büntette a hitelezőket.

Egy ilyen üzletből keletkezett uzsorapörről tárgyalt minap a kir. kuria Czorda Bodóg elnöklete alatt. Kolok Mátyás endrődi földművesre valami becsületsértésért a békés-csabai járásbírószék pénz-büntetést szabott ki. Pénze nem volt, elment hát Pollák Ignác endrődi vagyonos gabonakereskedő-höz, akiről tudta, hogy pénzkölcsönzéssel foglalkozik s harminczöt forintot kért tőle kölcsön. Pollák ezt csak azzal a föltétellel adta meg, ha Kolok az aratás után nyolcz métermázsza búzát szállít neki négy forint ötven krajczárjával. Így tett néhány nappal később Szmola József gazdával is, akinek negyven forintot kölcsönzött, ugyanilyen föltétel mellett. A termés azonban nagyon silány volt, mire a két adós elment Pollákhöz, hogy a nem várt rossz eredményre való tekintettel elégedjék meg csupán a tőkével, de a hitelező az összegzen kívül a különbözetek kifizetését is követelte, mert a buza ára, melyet ő négy forint ötven krajczárjával számított, akkor már tizenegy forint volt. A két földműves erre uzsoravétségért följelentette Pollákot, de a gyulai törvényszék azzal a megokolással, hogy a

panaszosok időközben kiegyeztek a vádlottal s megbüntetését nem kívánták, de meg a gabona elővétele nem tekinthető uzsorának, fölmentette a vád alól. A szegedi tábla ezzel szemben kimondta, hogy a buzaelővételi ügylet csak az uzsora palástolására szolgált s mivel Pollákot néhány évvel azelőtt több rendbeli uzsoravétségért jogerősen elítélték hat hét fogházra, ezuttal két rendbeli uzsoravétség miatt egy hónapi fogházzal és kétszáz forint pénzbüntetéssel sújtotta. A kuria most megerősítette a törvényszék fölmentő ítéletét. A gabona elővételek kérdését törvényesen szabályozni kell, mert ma a bíróságok ítéletei is ellentmondanak egymásnak s ilyenformán a kisgazda könnyen az uzsorás áldozatává válhatik, ha ez ügyesen palástolni tudja az uzsorát a szokásos gabnaelővételi üzletekben.

MI UJSÁG?

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése 1900. augusztus hó végével lejárt és akiknek a mult számunkhoz esatoltan postautalványt küldöttünk felkérjük, hogy előfizetésüket ezen utalvány felhasználásával mielőbb megújítani sziveskedjenek, annál is inkább, mert ezek a t. előfizetők az előfizetés megújításáig már csak egy lapot, kapnak.

A „Független Ujság” kiadóhivatala.

József főherceg szerencsétlensége. József főherceget sajnálatos baleset érte a mult héten Alsuthon. A főherceg estefelé szokása szerint sétálni ment a közeli erdőre s már beállt a sötétség, a mikor társaságával gyalogosan visszafelé indult. Egyszerre valami gödörbe lépett s megbotlott. Kisérői hozzá siettek s fölémelték. A herceg fájdalmat érzett a bal lábán. Rögtön bevitték a kastélyba s ágyba fektették. Udvari orvosa megállapította, hogy a főherceg bal lába bokában eltörött, állapota azonban nem veszedelmes.

Kossuth utolsó lakhelye a hazában. Egy aradi ujságban ez a szokatlan hirdetés olvasható:

Hisztorikus lakház eladó.

Kossuth Lajos

utolsó lakhelye Magyarországon
jutányos áron eladó.

Grósz Samu, Orsován.

Érdemes volna ezt a házat, amelyben Kossuth Törökországba való bujdosása közben huzódott meg, emléktáblával megjelölni.

Negyvennyolczas honvédek csontvázai. Lőcsén, a most épülő igazságügyi palota telkén, ahol ezelőtt vendéglő volt, az alapozási munkálatok közben emberi csontvázakat találtak, mellettük pénzdarabokat és ruhaneműeket, melyek a 48-as időkből valók. Minden jel arra vall, hogy a csontvázak negyvennyolczas honvédeké.

Egy község 100 éves jubileuma. Lázárföld torontálmegyei viruló község a minap ünnepelte fennállásának 100 éves évfordulóját. Részvették az ünnepen a megyei főispán, tisztviselők és a környék földbirtokosai. 10 órakor istentisztelet volt, utána a község ház előtti téren ünnepély, melyen Eisler tanító mondott ünnepi beszédet. A német lakosság lelkesen énekelte a szózatot és a himnuszot.

Nagy dohánylopás Fiumében. A fiumei dohánygyárban egy jól szervezett tolvajbanda nagymennyiségű dohányt lopott zsákokban. A dohányt gyáron kívül feldolgozták cigarettáknak és azokat trafikokban és magánfeleknél értékesítették. Most jöttek csak a tolvajok nyomára. Eddig 4 nő és 3 férfimunkást fogtak el, azonkívül egy felügyelőt és irnokot a dohánygyárból, továbbá egy kereszmárost a fiával együtt, a ki orgazdaként szerepelt. A szövetkezet főnöke, Marsanich dohánygyári alkalmazott megszökött. Több dohánytőzsdére rabizonyult, hogy vásárolták a szövetkezet cigarettáit. A banda hetenként 20,000 cigarettát készített.

Üldözött magyar papok. Az aradi minoriták hazafias rendfőnöke, dr. Csák Czirjék, nem régiben három fiatal szerzetest küldött Romániába, hogy ott a körülbelül százezer főnyi csángó katolikus családok vallásos érzését erősítsék. A magyar papok ellen szenvedélyes izgatást kezdtek a román lapok, azt követelve a román kormánytól, hogy fogassa el a magyar papokat és tolongzoltassa vissza hazájukba, mert nem tűrhetik, hogy a szerzetesek a vallás ürügye alatt a legféktelenebb magyar nemzeti sovinizmust terjeszszék a romániai csángó-telepeken. Bukarestben állítólag bizonyosra veszik, hogy a román kormány be fogja szüntetni a minorita atyák működését.

A siketnémák és vakok új iskolája. Kecskemét állami segélyezéssel a siketnémák és felnőtt vakok számára intézetet létesített, melyben a siketnémák számára iskola, a vakok részére pedig ipari foglalkoztató műhely van szervezve s ezen intézet még a folyó évi szeptember hónapban megnyílik.

A párisi magyar kiállítás itthon. A földmívelési miniszter elhatározta, hogy a párisi kiállítás magyar osztályainak mezőgazdasági, erdészeti, vadászati és halászati részét haza hozatja és itt úgy rendeztetni be, mint Párisban volt. Így azután azok is gyönyörködhetnek majd ebben a kiállításban, akik Párisba nem mehettek. Különösen az erdészeti és vadászati kiállítás keltett figyelmet és részesült a külföld osztatlan elismerésében.

Családirtás egy gonosz tréfa miatt. Agrád, zemplénmegyei községben szörnyű családi drámának volt okozója a rossz nyelv. Kulcsár András földmivesnek a koersmában tréfából azt mondták, hogy a felesége megcsalja őt. Kulcsár hazament s egy bal-tával az ágyban alvó nejét és két gyermekét agyonverte. Aztán visszatért a koersmába s így szólt:

— No, nem csal meg már többet a feleségem!
A gyilkost letartóztatták.

Emberölő jégeső. Boérfalva, szolnok-doboka-megyei községben óriási jégeső volt a minap, a melynek hat emberélet is áldozatául esett. — Azon-

kivül, hogy a jégverés és felhőszakadás tönkre verte az egész termést, hatvankét épületet döntött össze; tíz darab szarvasmarhát, egy lovat, negyvenhét sertést, tizenöt darab juhot, ugyanannyi kecskét és kétszázötvenkilenc darab aprójószágot ölt meg.

A Krivány ellen szóló vádirat. Megirtuk annak idején, hogy az aradvármegyei főpénztáros, Krivány János több mint fél millió korona elsikkasztásával megszökött. Később elfogták az árvák vagyonát könnyelmű kezekkel eldorbézolt főpénztárost, aki ellen a vádiratot most készítette el az aradi királyi ügyészség. A vádirat 18 ivre terjed s a végtárgyalást szeptember végén tartják meg.

A ki másnak vermet és . . . A házasságszerzés mestersége tudvalevően nehéz mesterség. A férfi, aki a Hymen rózsalánczait oly fáradhatlanul kötözgeti: gyakran megszurja a kezét a szemrehányások töviseivel, a mivel az egymásban csalódott házaspárok elhalmozzák. Hanem még egyetlen házasságszerző sem járta meg olyan keservesen, mint Kuk ur. akinek a tragédiájáról most Nagyváradról értesülünk. Ugy történt a dolog, hogy Kuk György uram megjelent Feketebátor községben és minden külön értesítés helyett, egyenesen a falu közepén hirdette ki, hogy potom száz forintért ő minden eladó hajadonnak rendkívüli előnyös pártit szerez, — még azoknak is, akik már igen régen eladó hajadonok. Nosza, kapott ezen a hirdetésen H. Andrónika, akinek az oknyomozó törvénelem szerint már tekintélyes számú tavasz röpült el a fele fölött. Kuk György uram biztosította a kisasszonyt, hogy záros határidőn belül remek vőlegényt szerez neki, a száz forint közvetítési díjra azonban szükségé volna — előre. A hajadon oda is adta a pénzt, a záros határidő azonban eltelt — s a várvavárt vőlegény nem jelentkezett. A felültett kisasszony nem hagyta annyiban a dolgot, hanem kinyomozta a szedelgő holletét és rajta ütött, mint a haragos fürgeteg:

— Hallja, maga nekem száz forintért vőlegényt ígért!

— Igértem, ígértem. De ha nem akadt?

— Akkor adja vissza a száz forintomat.

— Sajnálom, de e pillanatban nem tudom visszaadni.

— Nem? Jó. Akkor följelentem, sikkasztásért és

be fogom csukatni!

— Ne tegye, az ég szerelmére!

— Megteszem biz én. Vagy pedig, ha nem tud vőlegényt keríteni: vegyen el feleségül maga!

A házasságszerző rettenetes dilemma előtt állott. Vagy börtön, vagy házasság! Végre is, belenézett a kisasszony szemébe s úgy találta, hogy talán mégis elviselhetőbb lesz a börtönnél a szerelmes szívű hölgy élettársává lenni. Huszonnégy órai gondolkodási időt kért mégis, — aminek elteltével aztán megtörtént a rendkívüli eset, hogy a házasságszerző maga ugrott bele a verembe, amit másnak kellett volna megásnia.

Leégett ősi vár. A mult csütörtökön leégett Nedecz vára, mely Tátra-Lomnicz közelében van. Ezen ősi vár még a Palocsay nemzedéké volt, akik a felvidék nagy részét birtak és kik után a Salamonok örökölték. Jelenleg ifj. Salamon Géza birtokában van. Végtelen kar a festőien a Dunajecz mellett fekvő várért, amelyet évente sok turista fölkeresett. Sok műkincsel birt, amelyek valószínűleg részben odaégték.

Uj bankók. Az állam nyomdájában nagyban szorgoskodnak, hogy a legujabb fajtajú bankjegyet minél előbb elkészítsék. A koronaérték-számítás létrejöttékor ugyanis elhatározták, hogy husz koronás (tiz forintos) bankjegyeket is forgalomba hoz az állam. Ezeket csinálják mostan. Szép formájú diszes pénz lesz az uj bankó, mely szeptemberre kerül ki a nyomdából, s a melyből mentől többet kívánunk olvasóinknak.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A burgonya kisedése.

Fajták szerint a burgonya szedéséhez a szerint kezdünk hozzá, korai, közepesen érő vagy kései burgonyát termesztünk-e? A korai burgonya kisedése még augusztus hó folyamán történik; míg a hazánkban még ma is nagyobb részben termeszteni szokott közepesen érő és kései burgonya kisedése az őszi, szeptember és október hónapokra esik.

Általában a burgonya akkor tekinthető érettnak, ha szárai elszáradtak, a gumók a törzstől könnyen válnak el s ha a gumókat ujjunkkal dörzsölve, azok felbőre nem válik le. Mielőtt tehát a burgonya kisedéséhez fognánk, tekintsük meg s a még zöld bokrok alatt lévő burgonyákat hagyjuk inkább a földben, hogy megérjenek teljesen, mert a nem tökéletesen kifejlődött burgonya, különösen ha eltartásra van szánva, könnyebben romlik.

A burgonya kisedése közönségesen kapával történik. A szedésnél vigyáznunk kell arra, hogy sok gumót ne sértsünk meg, mert a megsértettek könnyebben rothadnak. Dobálnunk sem szabad a burgonyát, azért ha azokat kupaczkra hányjuk, inkább sürűbben csináljunk rakásokat, hogy azok a szedés helyéül távol ne legyenek. Legjobb széles kézikosarakba hányni a felszedett burgonyát, a melyeket a szedő magával hordhat.

A burgonya kisedése történhet közönséges ekével is, csak hogy ez után még egy-két szedőnek is mennie kell, akik az eke által a földben hagyott burgonyát kikeresik. Töltögető vagy külön e célra szerkesztett burgonyaszedő ekékkel a munka már biztosabb, de ilyenek többnyire csak a nagyban való termelésnél alkalmazhatók. A burgonya kisedésénél az időnek a megválasztására is figyelnie kell a gazdának. Elsős időben, ha csak lehet, ne szedje a burgonyáját, mert a nedves, átázott gumók, zsákokba és garmadákba vagy pinczébe eltelve, hamar megromlanak, ami nagy kár. Ilyenkor, de sőt még jó időben is, ne mindjárt zsákokba szedje fel a burgonyát, hanem hagyja kevés ideig kint a földön, kupaczkban feküdni, hogy a levegő, a szél átjárhassa, kiszáráthassa.

Egy fontos és el nem mulasztandó tennivaló a burgonya kisedésénél még a beteg és megsérült gumók különválasztása az egészségesektől. Ezt a munkát már maga a szedő is megteheti, úgy, hogy a gyanus kinézésű és kapájával megsértett gumókat külön rakásba dobálja, de megtehető ez akkor is, amikor a rakások zsákokba lesznek felszedve.

— A nevem... a lovas-brigád parancsnoka vagyok.

Kakuk-tojások. Ismeretes a kakuknak az a szokása, hogy tojásait idegen fészkekbe rakja s fiait ily módon idegen madarakkal nevelteti fel. Bár nem öntudatosan, de más madaraknál is előfordul az, hogy egymás fészkébe tojnak s ily módon kakukfiakat nevelnek fel. Így akárhányszor találtak fogolyfészkekben fáczán-tojásokat is és megfordítva, valamint a mocsaras vizek apróbb szigetein oly madárfészkeket, amelyekben kétféle vízi madár, illetve parti futó is rakott tojásokat. Olyan eset azonban, hogy háromféle madár is tojott volna ugyanegy fészekbe, nem szokott előfordulni. Annál érdekesebb tehát megemlíteni, hogy az Odera melletti Frankfurt környékén, május hónap elején egy mélyebben fekvő fűzfa-fiatalosban egy ottani főerdész olyan fészekre akadt, amelyben tizenhárom fáczán, tizenegy fogoly és kilencz tőkeacsatojás volt.

A virágok szaga és illata. Milliók csodálják most a párisi világkiállítás kertmivelési osztályában a leggyönyörűbb virágokat, de nem tudják, hogy a 4300 faj közt, mit Európában tenyésztenek, alig van 420, melynek illata ép oly pompás, mint virága. Egy német botanikus hosszas összehasonlítások s kísérletek után megállapította, hogy 1124 fehér virágzatú virágból csak 187 illatos van. 951 sárga-virágú növényből csak 77 áraszt kellemes illatot. Az általánosan kedvelt piros színű 823 virág közt csak 64-nek van jó szaga. Még csekélyebb az arány a kék virágoknál, melyeknél csak 34 illatos esik 594 virágra s végül a violette-szinnek csak 13 illatos 308 virágra. 3880 fajból csak 1500-nak illata viselhető el és 2300 fajnak egyáltalán nincs szaga.

Öreg jegyesek. Tisztes módon öltözött anyóka jelent meg a minap Szegeden az egyik kerületi orvos előtt. Bizonyítványra volt szüksége. Elmondta a hatvannégyéves asszony, aki egy hetvenkétéves emberrel jött, hogy azért van szüksége az orvos irására, mert jegyben járnak. A menyasszony pedig özvegy asszony lévén, a törvény rendelkezése szerint enélkül nem léphet az anyakönyvvezető elé.

— Aztán mennyibe kerül az irás, doktor ur? — kérdezi az anyóka.

— Két forintba, lelkem — mondja az orvos.

— Sok az nagyon, — adja föl a szót a menyasszony. — Tán olcsóbbért is föl vállalja a doktor ur?

Az orvos határozott kijelentésére a vőlegény biztatja menyasszonyát:

— Add már meg azt a két pöngőt, hogy soká ne kölljön várni.

Visszafordul a „boldog menyasszony“ s emigyen tesz szerelmi vallomást jövődöbelijének:

— Nem adok én két pöngőt kendért!

Miről ismernek egymásra a boxerek? Egy sanghai-i ujság szerint, ha két boxer egymásra talál, mindkettő a jobbkez középujjának körmét a hüvelykhez szorítja ismertetőjel gyanánt. Egy hittérítő, ki ezt a jelt elleste, halálos veszedelemtől menekült meg, mikor egy boxercsapat közé jutott, mert jóllehet sejtették, nem konczolták fel azonnal, mivel a jelt

megadta. Az éjnek homályában sikerült aztán elmenekülnie. A jelbeszéd különben annyira kifejlett a boxerek között, hogy segítségével valóságos párbeszédet folytatnak. Ez a vonás különben benne van a kínai nép jellemében, mely ritkán beszél ott, hol gesztussal is kifejezheti gondolatait.

A d o m á k.

Kaszárnyából.

Főhadnagy: Tud-e a legénység magyarul?

Örmester: Jelentek alásan főhadnagy ur, csak hárman megvagyunk magyar, Szkrk, Cszbrdna és Vrtuz, a tebi mind tót!

Az iskolából.

— Ki volt az első ember?

— Vocasek.

— Hová beszélsz?

— Kérem, a Duna-utezában van egy boltos; ott ki van írva: Ádám, ezelőtt Vocasek. (Kakas Márton.)

Együgyű szobalány.

Látogató: Ugy-e, kisasszony, lessz olyan szives: megmondja ő nagyságának, hogy itt voltam?

Szobalány: Óh, hiszen már tudja is.

Vagy úgy!

— Mondha'om önnek, uram, hogy az ember addig, míg meg nem házasodik, csak félemler.

— No, kérem.

— ...ha pedig megházasodik, akkor már nem is ember.

Okos berendezkedés.

— Hát megint megházosodol? És kit veszel el?

— A meghalt feleségem testvérhugát.

— Bizonyára szép lány?

— Nem biz'a.

— Akkor hát gazdag?

— Dehogy!

— Nem szép és nem gazdag; hát akkor miért veszed el éppen azt?

— Az igazat megvallva: nem akarom, hogy két anyósom legyen.

Uj módi.

Háziasszony: No Kati, hát itt volt az új szakácsné bemutatkozni; mit gondol, be fog-e lépni szolgálatunkba?

Szobalány: Azt hiszem, hogy igen nagyon jól berekomendáltam neki naecességát. (Üstökös.)

Gyermekszáj.

Mama: Ha rossz lesz, Bandi, bezárlak száraz kenyérre és vízre.

Bandi: Vízre lehet, de száraz kenyérre nem.

Mama: Már miért ne lehetne száraz kenyérre?

Bandi: Mert a kenyeret a vízbe mártanám.

Fogás.

— Palkó fogadott velem, hogy beszorit egy tojást egy borospalackba, ugy, hogy a tojas egészen marad. És meg is nyerte a fogadást.

— És a tojas csakugyan nem tört el?
— A tojas nem: csak az üveg. (Mátyás Diák.)

Képünkhöz.

Uj hid a Dunán. Most építik a székesfőváros egyik ékességét, az Esküteri hidat, mely immár az ötödik Dunahid. A munkálatok serényen folynak a hid építése körül, mely ha készen lesz, közepéről a központi pályaudvar homlokzatát fogjuk láthatni és ugy nagyságban, mint díszes kiállításánál fogva a legszebb alkotás lesz a négy dunai hid között, melyek a Margit-hid, a Lánchíd, a Ferencz József-hid és a Vasuti összekötő hid. Az új Dunahid a Lánchíd és a Ferencz József hid között épül és a Gellérthegy aljából átnyulik az Eskü-térre. Mai képünk igen szép rajzban mutatja be a remek alkotás tervezetét, melynek munkálatai mindkét parton már a toronyépítésig jutottak.

Betűrejtvény.

XX nyil i i á á Ácz Fav Ir Ága.
i i az á á

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni. Megfejtési határidő szeptember hó 15.

A „Független Ujság“ 35. számában közölt talány megfejtése:

„Ujra lizen nyerünk.“

Helyesen fejtették meg: Taresay Rózsika, Szalay Berta, Oláh Sarolta, Balazsovics Mariska, özv. Torma Danielné, Marits Juliska, Lakatos Angyalka, König Mariska, Balázs János, Nagy Márton, Baráth János, Várady Menyhért, Tamás Sándor, Mészáros József, Bartosik Bertalan, Tabi András, Zsengellér Kálmán, ifj. Szűcs Ferencz, Gergő Antal, Palánki József, Nagy János, Sztraszny Mihály, Nosztiezius Gyula, Bede Ferencz, Török Imre, Gergely Ferencz, Bugyi Pál István, Lőkös József, László Endre, Laforsch János, Schmidt Jakab, ifj. Papp Lajos, Zachár László, Szabó János, Blicha Ferencz, Gál Károly, Vajda József, „Uj-kigyósi rom. kath. olv.-kör.

A sorshuzásnál: *Tamás Sándor* (lvók), *König Mariska és Juliska* (Erdőd), *Lakatos Angyalka* (Bánkút), „Uj-kigyósi rom. kath. olv.-kör“ (Uj-Kigyós), *Blicha Ferencz tanító* (Udvarnok), *Gergely Ferencz* (Buzás-Besenyő), *Palánki József* (Zala-Szabad), *Tabi András* (Társán), *Zsengellér Kálmán* (Kunhegyes), *Zachár László* (Kolozsvár) neveik jöttek ki, kiknek a kitűzött jutalomdíj gyanánt a „Petőfi regék“-et küldöttük meg.

A „Független Ujság“ 34. számában közölt talányt utólagosan még beküldötte: Pádár János.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Többeknek. Sorsjegyekről a jövő számban.

K. J. urnak. Gige. Az érdekeltek kétharmadának beleegyezése nélkül sem a nyomásos gazdálkodás, sem a közös legelő meg nem szüntethető. Egyelőre nagyjában ennyit felelhetünk. Jogi szakértőnk behatóbb vála-

szát jövő számunkban fogjuk közölni. — K. S. urnak. K.-Madaras. Az aszódi javító-intézet tényleg fennáll, s nincs akadálya annak, hogy a fiut ott elhelyezhessék. Megjegyzendő azonban, hogy államköltségen csak akkor juthat be, ha a szülők a községi előjáróság útján nyújtják be ebbeli kérvényüket, amely kérvényhez csatolandó az előjáróság abbéli bizonyítványa, hogy a fiu csakugyan romlott erkölcsű és közveszélyessé válhat, továbbá, hogy a szülők teljesen vagyontalanok. Bővebb felvilágosításért czélszerű lesz a javító-intézet igazgató-ságához fordulni (Aszód). — Jancsó János urnak. A sorsjegyszámoknak utána nézünk, de mivel ehez idő kell, feleletet csak a jövő számban adhatunk. — Gaál I. urnak. A muhar alá a talaj előkészítése őszi szántásban áll, tavasszal pedig ismét egy szántást s ha a föld nem kellő porhanyó, egy- vagy kétszeri boronálást adunk a földnek, mire a vetés következhet. Nálunk ma is leginkább kézzel, szórva vetik a muhart, de a sorba vetés jobban ajánlható. — K. I. urnak, A-s. Az őszi árpát még most, szeptember elején, vagy legkésőbb közepén kell elvetni. Erőteljes, jól művelt talajt kíván. — V. S. urnak, Sz-ó. Egy 17 soros vetőgéppel, két lóval, ha az jól dolgozik, naponta 6-7 holdat lehet bevetni.

A „Független Ujság“ szerkesztését felügyeli:

RUBINEK GYULA,

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, 1900. szeptember 8-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 15:40—16:00 K. *Rozs* 13:60 K-tól 13:80 K-ig. *Árpa* 11:00 K-tól 12:00 K-ig, jobb minőségű 14:50 K-tól 15:50 K-ig. *Zab* 10:80 K. *Tengeri* 11:80 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26:40	25:00	23:60	22:40	21:80	20:20	18:40	15:40	11:40

Buzakorpa finom 8:50 K, durva 8:70 K.

Egyéb magvak: *mák* 30—60 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 14—20 K, aprószemű 12—18 K, *tarka* 12—20 K, *lencse* 34—56 K, *borsó* héjas 20—24 K, *lóhere* 112—120 K, *lucerna* 56—60 K, *baltaczim* 24—26 K.

Takarmányvásár. Réti széna 380—580 fillér, muhar 400—540 fillér, zsupszalma 260—320 fillér, alomszalma 200—260 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizlalt ürü 38—48 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 96—97 fillér 280—300 kg.-mos 96—93 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 99—95 fillér, szerb 94—96 fillér.

Marhavasár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 66—74—, középminőségű 58—64—, alárendelt minőségű magyar ökör 50—56—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 42—68:00, magyar tehén középminőségű 42—66:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42—66:00, szerbiai ökör jobb minőségű 50—64—, kivitel —, középminőségű 44—48—, szerbiai bika 46—68—, szerbiai bivaly 32—46—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élősulyban Élő borju 66—88 K.

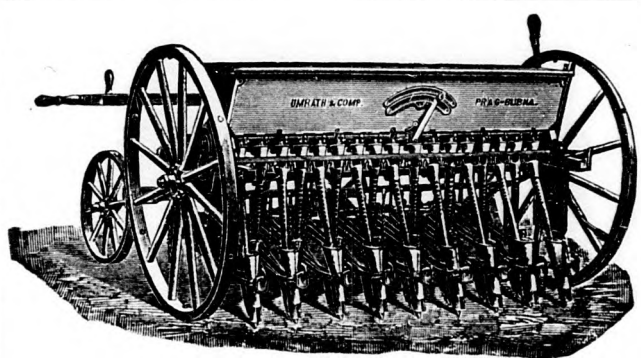
Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 2:10—2:30 K, csirke 1:00—1:30 K, kappan hizott 0:00 K.—0:00 K. Rucza 3:60—4:60 K. Lud hizott 6—11 K. Pulyka sovány 3—5 K.

Tojás alföldi 63—65 K, erdélyi 50—51 K, ládánként. Teatojás 100 drb 5:00—5:30 K.

Tejtermékek. Teavaj 1:50—2:00, tejföl 56—60 fillér literenként, főzővaj 1:00—1:40 K, tehénturó 10—20 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 0:00—0:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 0—0—, zeller 100 drb 1:20—2:00, karalábé 1:00—1:60, vöröshagyma 100 kötés 8—12—, 1 q 50—90—, foghagyma 15—26—, vörösrépa 100 drb 1:00—1:60, fehérrépa, fejeskáposzta 5—8—, kelkáposzta 100 drb 1:40—1:60, vöröskáposzta 7—10—, fejesaláta 2:00—2:40, kötött saláta 1:00—1:80, burgonya rózsza 1 q 3:60—4:00, sárga 3:60—4:00.

Sorvetőgépeket

a legújabb és legjobban bevált szerkezetben, egytemes- és többvasu ekéket páncézlacézl-kormány-lemezekkel, boronákat, hengereket, konkolyozókat, gabonatisztító-rostákat, cséplőkészleteket kézi-, járgány- és gőzerőre, nagy választékban és jutányos árakon szállítanak

Umrath és Társa

mezőgazdasági gépgyárosok

Budapest, V. ker., Váci-körut 60. szám.

Árjegyzékkel és költségvetéssel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk.

U. i. Saját gyártmányu fűkaszálók és marokrakó aratógépek kitérő szerkezetben jutányos árakon.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét a budapesti gyapju-aukeziókra

Az idei gyapjuaukeziók második sorozata f. é. szeptember hó 19. és 20-án fog megtartatni.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

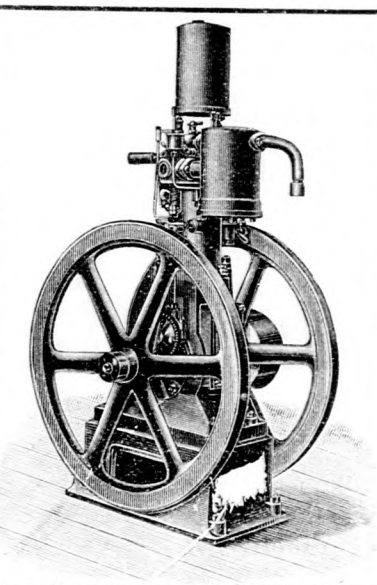
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzínmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzín
lokomobiljaink
(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.
nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.
Árjegyzéket kívánatra küldünk.

A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
részvénytársaság:

szarvasmarha, borju, juh, kecske,
bárány és sertések

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni. A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni. A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények czimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.”

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénzüintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is ajánlott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 forintnyi kölcsönt szavaztatott meg.

500
169

Gözekeket, Gőz-utihengereket és Gőz-utimozdonyokat

a legtekélyesebb szerkezettel a legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92-50. Budapest-Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepükön gözeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész raktárt és javítóműhelyt tartanak fenn.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
vezetők PFAUHAUSER AG.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* BUDAPEST *
V., Báthory-utca 4. szám.

ŐSZI VETŐMAGSZÜKSÉGLETÜNK BESZERZÉSE VÉGETT

forduljunk a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉHEZ, Budapest,
V., Alkotmány-utca 31.

Szuperfoszfátot,
kénsavas-kálit, kénsavas-ammont, kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra)
kénport, (legfinomabb = 78% Chancel oidium ellen)
r é z g á l i c z o t 98-99%
legolcsóbban szállít a
„HUNGÁRIA“
műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság
BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)